

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLIKIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken November 25-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Olasz Ország.

A' volt Radetzky, most az Angliai Régens Princz' Huszár Regementjénél lévő Cs. K. Kapitány Bartoffy András úr, Romába megérkezvén, *Don Guiseppe Cerfogli* Austriai Kanonok úrtól kísértetvén, minekelőtte Pápa ő Szentsége Castel Gondolfóbol Romába bėjött volna, a' Cardinális Pacca Vice-Státustitoknok 's a' Cs. K. Követ Ritter Lebzeltern urak tudtával, kiment oda, ott a' Pápai fő Udvarimestertől megkülömbözteséssel fogadtatott, ebédre hivattatott, 's azután Pápa ő Szentségéhez is bévezettetett, ki is őtet kísérelőjével egyetemben, nagy kegyességgel fogadta, a' nevezett vitéz Huszár Regementről, valamint szintén az ő Austriai Cs. K. Felsége országlása alatt egygyesítettve lévő minden népeknek dítséretes tulajdonságaikról nagy magasztalással beszéllett. Ez a' Regement lévén az, melynek az a' szerentséje volt, hogy a' Szent Atyát az ő Frantzia országból Roma felé való visszaútózásakor a' Tarouál, a' Frantzia tisztéktől és seregektől által vegye 's Róma felé elkísérje, 's azután Romában is az ő Szentsége' személye körül szolgálatot tegyen: tehát a' maga megelégedésének kinyilatkoztatására meghatározta vala ő Szentsége, hogy a' nevezett Regementet egy lovas zászlóval megajándé-

kozza, 's ezen zászlót a' Kapitány Ur mostan által vegye. Ez a' Pápa parantsolatjára készítettett drága zászló egygyik oldalán az Austriai címerral egyetemben a' Császári Sast mutatja, szkofiummal drágán kivarva és körül véve. A' más oldalán szemléltetik az Isten' annyának mint Magyar ország oltalmazó aszszonyának, 's a' gyermek Jébusnak képe, úgy festve, mint-ha kezét nyújtana a' Pápanak, hogy őtet a' maga székébe viessza hozza. Alatt egy fél hold szemléltetik, melybe ez a' distichon van béirattatva:

Hungariae Patrona Pium Comitatur in Urbem
O Felix tanto Roma sub auspicio!

Egygyik oldalán jó messzire látszik a' Vaticanum, a' más oldalán pedig a' Pápa Familiájának címere két Géniusoktól körülvétettve, mellyeknek egygyike mint Romai származás úgy lévén lerajzolatva, a' czimert tartja, a' másik pedig, mint Magyar, megeróssíti azon a' hármas koronát.

Ezen audientziának végződése után Pápa ő Szentsége a' Kapitány úrtól és a' Kanonok úrtól kísértetvén, a' kastélyban lévő templomba ment, a' hol már sok fő Papok összegyülekezvén, ennek a' nevezetes zászlónak megszenteltetése véghez vitetett; melly után a' zászló a' Pápanak egy Bullájával egygyütt, Kapitány Bar-

toffy úrnak által adatott, hogy vigye-el a' Regementhez.

Az Angliai Régens Princz' felesége November 5 dik napján Romából tovább indúlt Nápoly felé.

Persia.

A' Sz. Petersburgi újságban egy levél adatik elő, melly az ott fennálló, úgy nevezett Bibliatársaságnak gyűlésében, mint nevezetes ritkaság, 's mint a' Biblia' esmerettségének terjedésére nézve megjegyzést érdemlő történet, úgy fordul elő. A' levelet a' Persiai Király Fateh Ali Schach Kajar írta az onnét haza felé induló *Sir Gore Ouseley* nevű Anglus Követhoz. Foglalatja ez: —

„Az Istennek nevében, kinek ditsérete nagyobb mindeneknél: —,

„Felsőleges akaratunk az, hogy a' mi kedves, hűséges, és egyenes szívű barátunk; a' betsületet és tiszteletet érdemlő Ritter Gore Ouseley, az ő Nagy Britanniai Felsőge rendkívül való Követje, a' kit mi egészen különös tiszteletre és megbetsültetésre méltóztattunk, tudósítsassék a' felől, hogy az *Évangyéliumnak* könyve, melly a' boldog emlékezetű tudós Henrik Márton buzgó törekedése által Persiai nyelvre által fordítottatott, és a' mellyet Uraságod nekünk azon nagyságos, tiszteletes, tudós, és megvilágosodott keresztény társaság' nevében által adott, a' melly társaság a' végre állott össze, hogy a' Jésus' tudományának isteni könyveit, kinek valamint minden Próféta'knak neve békességet és áldást adjon! 's a' melly könyv azt érdemlette, hogy mi töltünk felsőgesen fogadtassék. Az *Évangélium'* könyve a' Henrik Márton fáradozása által valósággal egészen egy szent könyvhöz illő stílussal fordítottatott-le, tudni illik értelmes es egy ügyű stílussal. *Máté, Márk, Lukás, és János*, már regtől fogva esmeretesek Persiában: de már most az egész új Testamentom

tökéletesen és legfundamentomosabban leván fordítottatva, melly történet a' mi felsőleges és megvilágosodott lelkünknek új megelégedése' kútfejévé lett. Még a' mi országunkban régebben esmeretessé lett *Évangyelisták* sem voltak illy tisztán és illy világosan általfordítottatva: melyre nézve mi ezzel az új, gazdag és tökéletes fordítással különösen meg vagyunk elégedve. Melyhezképpent mi a' könyörületesség' Istenének kegyelmével, azon szolgálóknak, a' kik a' mi ábrázatunk' eleibe bocsáttatnak, megparantsóljuk, hogy az említett irást, eleitől fogva végig olvassák előttünk, hogy mi arra figyelmetesen 's pontos megfontolással réá halgathassunk, 's minden szavait megérthessük. Méltóztasson Uraságod ezen tiszteletes, tudós, és megvilágosodott társaságnak szívét a' mi nagy tiszteletünknek 's jóindulatunknak jelentése által megörvendeztetni, 's ezeknek a' megkülömböztetett embereknek, a' kik azt a' nemes kötelességet magokra vállalták, hogy a' szent *Évangéliumnak* 's a' t' szent irás' egyéb részeinek valóságos értelmét és lelkét megmagyarázzák és terjeszszék, megmondani, hogy ők a' mi Királyi kegyelmünkkel érdemek szerént megtiszteltettek. —

„Az Ur tartsa kötelességének telyesíteni azt, a' mit az Urra bíztam. —

„Költ Rebiben, a' Hedschra (Hegira) 1229-dik esztendejében (1814-ben). —

Fateh Ali Schach Kajar.

Erről az Angliai Társaságról, melyről a' Persiai Király ebben a' levélben illy nagy betsülettel emlékezik, azt lehet megjegyezni, hogy ez a' Bibliának minden fele nyelvekre való általfordítottatása, 's annak a' világ' legmeszszebb lévő részein való megismeretése által iparkodik gyarapítani a' Kristus' tudományát. Hogy iparkodásai nem minden fogamat nélkül valók legyenek, bizonyítja közelebről a'

Persiai Királynak ezen levele is. Találtak ezen Biblia-Társaságnak követői is, a' mellyek a' Bibliának hasonló terjesztése által iparkodnak hasonló czélt érni. Ilyen társaság az is, a' melly Sz. Petersburgban állott lábra, 's feljebb említődék.

Szövetséges Belgium és N. Britannia.

Ugy lehet észre venni, hogy sok dolgoknak folytatása azon az ösvényen indúlt meg Szövetséges Belgiumban, mellyen az Anglus országlószerk igen ditsósségesen halad már jó időtől fogva előre. A' minap írtuk, hogy a' nyomtatás' 's könyvkereskedés' állapotjára nézve éppen azon recdet hirdette-ki a' Szövetséges Belgium' Uralkodó Fejedelme, Brusszelből, melly Angliában is fennáll. Most éppen egy forma rendtartással nyitották meg, Szövetséges Belgiumban, Hágában, az Uralkodó Fejedelem November 7-dikén a' közönséges Rendek gyűlésének, Londonban pedig a' Régens Princz a' Parlamentumnak üléseit a' folyó November' 8-dikán. A' beszédek, mellyeket ők a' thronusból felolvastak, mind ott mind itt nagyon varta 's nagy figyelmetességgel fogadta a' közönség, gondolván, hogy jövendőre nézve sokat tanulhat belőlök (Ezen beszédek, a' kinek tettik, alább a' (*) (**)) jegyek alatt a' toldalekban olvashatja).

A' mi az Angliai Régens Princz' beszédjét illeti, a' Princznek eltávozása után az Alsó Ház' tagjai vissza mentek a' magok szalájokba, a' Felső Ház' pedig e'képpen folytatta elkezdett munkáját: —

Az előlülő még egyszer felolvastatta a' Princz' beszédjét a' thronusból; az után fellállott Gróf Abbingdon, magasztalta egy darabig az Országlószerknek magaviseletit, a' dolgoknak bódlog állapotját, 's végezetre javasolta a' bevett szokás szerént való megköszönést. Hasonló értelmű beszéddel javasolta ugyan ezt Lórd Delamare —

Darnley ellenkező módon jelentette-ki magát, azt mondván; hogy igen szeretné, ha az előbbeni Orátorokkal egy érte-

lemben lehetne: de midőn azt látja, hogy Nagy Britannia a' szároz földön folytatott hadakozásnak illy szerentsés végződése után a' bekességből semmi nyereséget nem hajt magának; hogy Belgiumban még most is nagy számú sereget kénytelenit tartani; hogy a' Bétsi Congressuson folyó tárgyak még tisztába nem hozattattak; és hogy az Anglus seregeknek Amérikában való próbatételei vissza verették, ő telességgel nem tselekedheti, hogy a' buzgalkodó megalégedés helyett inkább békételénkedést ne mütasson. Szembetűnő, úgy mond, hogy a' míg a' szározon tsatázó seregek illy ditsósságra kaptak, a' tengeri erő, meghomályosittatni engedte a' maga ditsósságát, még pedig abban az időben, mikor csak az Amérikaiak ellen kellett hadakozni. A' mi a' Bétsi Congressust illeti, eltelt már az ideje annak, hogy Anglia innét valamelly kedves resultátumot várhasson. Akkor lehetett volna ezt remélni, mikor a' Szövetségesek még Párisban voltak. Képtelenség gondolni azt, hogy Anglia már most valamelly czélját, melly a' szíven fekszik, elérhesse, a' milyen p. o. a' Szeretsen-vásár, hogy tudniillik ezt minden tengeri kereskedő nemzetek el-töröljék. (Az Anglusok azért iparkodnak illy nagyon azon, hogy más nemzetek is töröljék-el ezt a' rútt, de nyereséges embervásárt, hogy ha mások e' féle rabszolgákkal műveltehetik a' magok tzuor és kávétermő földjeiket, ők pedig, a' kik ezen rabszolgákat már öltörlötték, bérés munkásokkal kénytelenitetnek a' magokat műveltetni: ebből a' fog következni, hogy ők a' magok természet nem adhatják olly óltsón mint mások, melyre nézve az ő kereskedéssek meg fog tsökkenni). —

Lord Grenville is olyan értelemben volt, miut Lord Darnley. Azt mondja: hogy a' tengeri erő nem kormányoztattott illendőképpen, és ő a' thronusból elmondott beszédet általjában nem hagyhatja helybe. Ennyi iparkodás 's a' czél-

nak illy szerentsés elérése után azt lehetett volna remélni, hogy ezen beszédben az adónak és áldozattételeknek kisebbbédéseket hallhatja az ember, pedig e' helyett új költségek 's új iparkodások kívántatnak. Ezen beszéd szerént az Amerikai háborúnak nem soká lejendő megszűnését nem remélnbetni, pedig ezt már most nints miért folytatni. — Sok e'féléknek elő hordása után leszállott Lord Grenville a' Bétsi congressusra is, — Ó, úgy mond meghiszi, hogy ennek halasztatását elkerülhetetlen okok tették szükségessé: de az is igaz másfelől, hogy Angliára nézve ezen haladásnak minden napja káros volt, 's az ő Európának környülállásaiba való befolyását gyengítette. E' miatt egész Európa vesztett. Végezetre az is igen szembe tűnő, hogy Anglia egész armádát tart Flandriában hadi lábón, 'sezekről a' Parlamentumnak még is semmi nem mondatik. —

Az után Lord Melville, Lord Liverpool, 's mások az Országlószék' pártját fogván, az előbbeni Orátoroknak ellenvetéseiket iparkodtak megczáfolni, azt mondván egyebek között, hogy az Amerikai hadakozást nem lehet szerentsétlennek mondani, mint hogy ebben 20,000 Amerikai hajós emberek és 1900 hajók kerültek Anglia' kezire, Kanadáról és még nem lehet itélni, mert on'net nem érkeztek még a' hivatal szerént való tudósítások, 's az Anglus sereg' szerentsétlenségiről csak az Amerikai levelek irtak. Hogy Anglia még most is nagy sereget tart hadi lábón, ezt a' jelen lévő környülállásokból lehet megmagyarázni: Lord Liverpool maga is úgy itél, hogy Európának tsen-

dességére nézve annál hasznosabb lenne, mennél hamarább meghatározhatnának a' Congressuson folyó nagy dolgok: de ha azoknak a' történeteknek nagyságokat 's külömbkülömbféleségeket meggondolja az ember, a' mellyeknek 20 esztendeig tartott terhes hadakozás után el kell igazítani, nem lehet tsudálni azt, hogy a' dolgok egy kevéssé lassan folynak, 's a' t.

Több e'féle vetélkedések után voksolás alá botsáttatott a' kérdés, hogy t. i. meg kell-e köszönni a' Princznek, hogy a' Parlamentumhoz ezen beszédet intézte, a' melly is a' gyűlésnek minden meghasonlása nélkül meghatározatott.

Az Alsó háznak ugyan ezen tárgy felett való tanátskozasairól, a' jövő árkusban fogunk írni.

Spanyol Ország.

A' *Párisi* újságokban kijött Madridi tudósítások szerént minden órán vártak a' Cortesek' nevezetesebb orátoraira kimondandó ítéletnek kihirdettetését. A' bűnösök' megítéltetésében nintsen tekintet sem öregségre sem előbbeni érdemekre. Az Ildefonsói, 70 esztendejét tölthő, örökké tiszteletben volt Abbás, hólta' napjáig egy klastromba küldettetett 's javai elvétettek. Hajdani Hadiminister Odoñoju egy várba zárattatott. E' történt Gen. Gironnal, a' ki magát az utóbbi háboruban megkülömböztetve viselte.

— A' Király egész házával elútozott vala Madridból az Eskuriai kastelyba, de nem soká ismet vissza érkezett Madridba.

Nov. 23-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 266 5/8 forintot Váltószedulában. Egy Cs. aranyért 12 forintot 22 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nró, 38.

A' Magyar Kurir 43-dik darabjához.

Magyar Ország.

Tasról Oct. 30-dik napján.

Néhai Fő Tisztelendő *Tormássi János* Urnak a' Helvecziai Vallástételt tartó Dunán innen levő Megye érdemekkel teljes Superintendensének e' folyó esztendői Augustus 12-dik napján történt halálával üresen maradván a' Superintendensi hivatal, mindjárt akkor bé lépett abba Fő Tisztelendő *Báthori Gábor* Ur, a' tisztelt Megyének Generális Fő Notáriussa, a' ki ez előtt hetedfél esztendővel az Ekklesiák és L. Pásztorok egyező voksokkal olly törvényvel választatott a' Fő Notáriusságra, hogy annak idejében az üresen maradó Superintendensi Széket minden további voksolás nélkül el foglalja. Ennek a' Fő Tisztelendő és nagy érdemű Férfiúnak a' Helv. Vallástételt tartók Canonaiik szerint való felszenteltetésének örvendetes Innepe, a' Tasi Ekklesiában ment végbe, melly Gyülekezetben kezdte a' tisztelt Superintendens Ur L. Pásztori] hivatalát. A' mind a' Papi, mind a' Világi Rendből nagy számmal egybe gyült Nep reggel 10 órakor szép renddel a' Templomba fel gyűlvén épületes Prédikáziót tett a' Tasi Ekklesiának mostani L. Pásztor a Tiszt. *Német József* Ur, Sz. Péter első Levele 4-kik Rése II-dik verséből. Ezután a' Consecratióra meghivattatott Fő Tisztelendő *Benedek Mihály* Ur, a' Tiszán túl lévő Megye híres Superintendense, elsőbb egy szívre ható Beszédet tartván majd a' Canonok által meghatározott Felszentelés munkáját, és a' mellyek ahoz tartoznak el végezte. Véghez menvén a' Consecratio a' nagy számú Papság el énekelte: *Jövel Sz.*

Lélek Ur Isten, Töltsd be szíveinket épen, 's a' t. — Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki *Teleki László* Ur, mint ennek a' Megyének Világi Fő Curatora, ékes beszéddel elő adta az új Superintendens Urral való régi szoros barátságának a' köz jó munkálódásába való hasznos voltát. Végre Fő Tisztelendő Superintendens *Báthori Gábor* Ur tartott Beszédet, mellyben a' nagy embereknek a' hivatalokban való felváltásának nehézségét mutogatta, és boldogult Fő Tiszt. *Tormássi Ján.* Urnak Virtusait számlálta elő. Ezekután a' tisztelt Gróf Fő Curátor és új Superintendens Urak kezét adván, egymást megtsókolták. — Mind ezek után a' Papság el énekelte a' CXXXIV-ik Soltárt. Fő Tisztelendő *Báthori Gábor* Urnak mindenek előtt esmeretes érdemeit nem kevésbé tetézte az a' köz jónak a' maga hasznát fel áldozó készsége, hogy noha a' Halasi népes és jövedelmes Ekklesiába igen nagy tisztelettel meghivattatott, mindazáltal a' Pesti Ekklesiában, a' hol munkájára több szükség van, meg maradt. Vajha mind a' Belső, mind a' Külső Rendből sok követői volnának!!! — Az illyen módon megürült Fő Notáriusságra a' voksok szembe tűnő többségével Nagy Tiszt. *Fodor Gerzson* Ur választatott, melly hivatalra a' Consistoriumban fel esküdtettek. —

(*) Beszéd, mellyel a' Szövetséges Belgiumi Uralkodó Főjedelem ezen hónap 7-dik napján a' Rendek' gyülésének ülését kinyitotta: —

„Nagy hatalmú Urak! Az Urak' rendszerént való ülései igen szerentsés jövendőre mutató környülállások között kezdődnek-el. Tökélletes tsendesség uralko-

dik a' tsak most újá-született hazának minden részeiben. A' kormányozás főbb intézetei a' fundamentomos törvényekkel megégygyezőleg, minden akadályok sőt minden nehézségek nélkül haladnak előre; a' szörgalmatoskodásnak és kereskedésnek lelke, mellyet attól felthettünk, hogy illy sok szerentsetlen esztendőek által egészen kioltatik és semmivé tétetik, napenként nagyobb elevenséggel mutatja magát. Ez eránt a' mi külömbkülömb tartományainkban tett utazásunkban való meggyőződésünk 's annak sokféle bizonyosságai által, hogy minden rendű lakosaink a' dolgoknak mostani folyásával melly megelegedtek legyenek, 's erántunk, melly nagy szeretettel és bizodalommal viseltessenek, még jobban fel kell buzdittatnunk arra, hogy azon ösvényen, mellyen megindultunk, áthatatos lépéseket tegyünk előre; ez az ösvény annak a' népnek boldogítására vezérel bennünket, a' melly szereti az égygyességet, —

„A' Párisi békesség által minden Európai Hatalmasságokkal barátságos állapotba helyezettettvén, tsendességgel várom a' Congressus' mind azok felett a' pontok felett való tanatskozásának kimeneletét, mellyek a' Szövettséges Belgiumi Státust egyenesen illetik. Felettébb kedves dolog lett volna előttem, ha Nagy hatalmú uraságtokat a' felől tudósíthattam volna, hogy a' mi tengereken túl lévő birtokaink jövendőben mennyire fognak kiterjedni: hanem mind ezek között a' politikai határozások között olly közönséges és szükséges összeköttetések állanak-fenn, mellyekhezképpest mind ezek tsak egyszer-smind fognak megérni és végre hajtani. Mindazonáltal tsakugyan véghez vihettém azt, Angliával való különös égygyezésnél fogva, hogy a' Szövettséges Belgiumi birtokoknak feles részét vissza kaphassuk, a' melly tárgy mostanában különös foglalatossága az én figyelmetességemnek,

Nem soká lobogni fognak a' mi zászlóink azokon a' vidékeken, a' hol öseinknek próbatételekre kész lelke 's lankadhatatlan buzgósága, eppen olyan nagy tsudákat tett, mint tulajdon hazájában. Jáva, a' melly birtokunkat eléggé meg nem betsülhetjük, a' szabad kereskedés által, 's egy megvilágosodott Országlás' segedelmével, nem soká új utakat fog nyitni a' kereskedésnek, 's ezt olyan hasznossá tenni, hogy az által a' történetek folyamata miatt eddig szenvedett minden kárvallásaink vissza térítettnek. Nagy Hatalmasságtok nem kis örvendezéssel fogják hallani azt, hogy a' mi finantziáink, a' mi nemzeti adósságainkat illető, törvényesen meghatározott, 's czeljoknak tökéletesen megfelelt eszközök' segedelmével, jó állapotban vannak. Ezen adósságnak 18 hónapokra hátra lévő kamatja (interesse) 's azok a' végzetlen sok költségek, mellyek a' Kormányozás' illy sok ágaink helyreálltatása, seregeknek formáltatása, 's hajós tsapatjainknak felkészítettése által okoztattak, az 1814-dik esztendőnek végére mind lefizethetnek. Attól az időtől fogva, hogy a' thrónusra ültem, az országlás dolgának minden ágairól számadás terjesztetik előtökbe, a' kintstárban azonközben e' mellett is feles summa fog megmaradni, a' melly a' jövő esztendőbeli költségnek egy részére fordíthatatik. Ezen kiadásoknak laistroma kevés napok' múlva megkészül, 's minden ezeket illető tárgyak haladék nélkül a' ti tanatskozástok alá adattatnak. Noha a' folyó esztendőben külömbkülömb fele környülállásoknak fennmaradásamiatt több fele rendkívül való költségek előfordúlnak, a' mellyek, mint isten' segedelmével reménlem, a' jövő esztendőben nem fognak elő kérülni: mindazonáltal még tsak az 1815-dik esztendőre való költségeinknek szaporítására sem leszen szükségünk, sőt ha Nagy Hatalmasságtok jónak lenni fogják találni, a' béhozásért való vámot jó-

val alább szállíthatjuk, 's ez által a' kereskedésnek meg szerezhethjük azt az eleveniséget, a' melly nekem már régtől fogva buzgó kívánságom vala, a' melly tárgyra nézve nem soká egy törvény-projektum fog Nagy hatalmasságtok' eleibe terjesztetni. A' mi engemet illet, én a' közönséges boldogságnak előmozdítását el nem mellőzöm, 's mindenkor örvendek, mikor ennek nevedésére szükséges eszközöket és könnyebbségeket javasolhatok Nagy Hatalmasságtoknak. Azok, a' kik a' Status' kamatfizetésiből élnek, szüntelenül tapasztalni fogják azt, hogy melly érzékenységgel viselhesünk mi az ő sorsok eránt, a' mit ők azon rendelkezésekből nyilvánosságosan megismerhetnek, mellyek oda céloznak, hogy a' Status által tetetett ígéretek még bőségesebben teljesíttessenek, mint beű szerent kíváná a' törvény. —

„Hazafi tarsaink bizodalma ehezképest jobbanjobban erősödjek meg azon Országlószekek eránt, mellyet ők illy esdekelve vissza kívántak; ne tselekedje közülök egygyik is a' legfőbb Valóság eránt való háládatlanságból, azt, hogy a' megnyert jókat, és mindent, a' mi a' hazáért véghez vitetett meg ne esmérje, vagy illendően ne tisztelje, azért, hogy még sok hátra van, a' mit véghez kell vinni, 's a' mit meg kell tenni. A' mi engemet illet, Nagy hatalmú Urak, én mind azon iparkodások mellett, a' mellyeket töllem a' magamra válalt kötelességek a' köz jóra nézve megkívánnak, a' melly köz jónak egész életem feláldozva leszen, annyival nagyobb buzgósággal meg fogok maradni, mennél inkább elbitethetem azt magammal, hogy azok, kiket az egész nép egész megeledéssel a' maga törvényes képviselőinek lennitart, véllem egygyütt munkálódni foguak.”

~~~~~

(**) Beszéd, a' Nagy Britanniai Régens Princztől, a' Parlamentum' két házainak tagjaihoz: —

„Felső és Alsó házbéli Uraim! Belsőképpen fájlalom, hogy ismét kéntelen vagyok jelenteni, hogy az ő Felsége betegségének szomorú állapotja még tart. Nagy gyönyörűségemre szolgálna, ha arról tudósíthatnának benneteket, hogy az Amériikai egygyesült Státusokkal való hadakozásunk elvégződött. Ha szintén ez a' hadakozás az Amériikai Országlószekek' részéről legkissebb indító ok nélkül gerjesztett is, és oda czélzott, hogy Európa' közönséges ellenségének plánumait minden egyéb nemzetek' jussai és függetlensége ellen elősegéllje; én mindazonáltal így is örökké szívem szerént ohajtottam azt, hogy ezen hadakozásnak igasságos és tisztességes feltételek alatt véget vethessünk. Én e' szerént még most is szünet nélkül való alkudozásban foglalatokodok, a' melynek kimenetele azonközben onnét van felfüggesztetve, hogy az ellenség az én békességes hajlandóságomnak hasonló hajlandósággal feleljen meg. —

„A' Királyi seregek' hadi munkája a' Chesapeakeban vizen szározon egyforma fényes és szerentsés kimenetellel koronáztatott meg. —

„Az ellenség' hajós tsapatja semmivé tetetett a' Patuxentben. Az Amériikai seregeknek a' szározon való kitettző megverettetése, módot szolgáltatott a' Királyi sereg egy részének arra, hogy Washington városát elfoglalja, 's ezeknek a' történeteknek tulajdonsága mellyen és érzékenyül megillette a' népet azon hadakozásnak szomorú következéseire nézve, a' melybe őtet illy vigyázatlan mérészséggel keverték. —

„A' Halifaxból az egygyesült Státusoknak északi partjai ellen tetetett expeditió, nem kevesebb megnyugtatóssággal végződött; ezen próbatétel folyamotjának a' lett legelső következése, hogy az a' szélesen kiterjedő föld, melly a' Penobscotthoz képpent napkeletre esik, az ő Felsége fegyvereinek alájok esett.

Midőn én Uraságtoknak figyelmetességét ezen történetekre fordítom, meggyőződött vagyok hogy Uraságtok seregeinknek vitézségét és fenyték tartását, mellyekkel ezek magokat megkülömböztették, tökéletes érdemek szerint megesmerik, 's azt a' keserves vesztést, mellyet országunk azon tisztünknek (Gen. Rossnak) a' ki seregeinket Baltimore ellen vezérlette, megölettetés által vallott, sajnálljak. Én, mihelyest az Európai környülállások megengedtek, azonnal jó fegyveres erőt küldöttem el a' Sz. Lőrincz' vizéhez, de a' melynek lehetetlen volt oda elebb megérkezni, hanem csak mikor a' táborozás már jó messze ment volt. Azon szerentsétlenség mellett is, melly, mint látszik, a' Champ-lain-tón ért bennünket, tsakugyan olyan bizodalman van a' Kanadában lévő armádánk' számához és minéműségéhez, hogy itt is megtartathatik az ő Felsége fegyvereinek ditsósága. —

„A' Bétsi Congressus' elkezdődése elkerülhetetlen okok miatt tovább haladott, hogy sem reméltetett. A' most folyó alkudozásokban rajta leszek, hogy a' helyre állított békesség megerősíthessék, 's a' különbkülömb Hatalmasságok között való igasságos egyenlő mérték vissza téríthessék, melly Európának tsendességére nézve a' legjobb kinézés. —

„Uraim Alsó Ház' tagjai! megparantsóltam, hogy a' jövő esztendőre kívántató költségeket terjesszék előtökbe. Olly szerentsés vagyok, hogy mondhatom uraságtoknak, hogy országunk' jövedelmei és kereskedése, leg virágzóbb állapotban vannak. Sajnálom, hogy nagy költségekhez kell hozzá készítenünk magunkat, mellyekre a' jövő esztendőben leszen szükségünk: hanem azok a' környülállások, mellyek között Európában ez a' hosszú és heves hadakozás folytattatott 's végre hajtatott, elkerülhetetlenül sok szükségeket hagyott hátra, mellyeknek kipótoltatásokon gondoskodnunk kell; 's az Amerika ellen va-

ló hadakozásnak folytatása is nagy ipárkodást kíván. —

„Uraim Felső és Alsó Ház' tagjai! Az utóbbi hadakozásnak különös tulajdonsága és rendkívül való tartóssága, elkerülhetetlenül nagy befolyással volt az abba belé bonyolodva volt országoknak belső állapotjokhoz, valamint szintén a' közöttök régebben fennállott kereskedésnek minéműségéhez is. Által főgják látni az Urak, hogy ezen környülállások között azon új intézeteknek tételekben, a' mellyek kereskedésünknek szélesíttetésére 's mostan fennálló hasznaiunknak megerősíttetésekre szükségsek, illendő vigyázósággal kell lennünk; és az Urak, mind azokra az eszközökre nézve, a' mellyek országainknak boldogítatásokra szükségesek lesznek, szamot tarthatnak az én egész szívvel való egygyütt munkálódásomhoz és segedelmemhez.“

Temetési pompa. — Utolsó kormányozói foglalatossága Orosz Hertzeg Répuinnek Szakszoniában a' vala, hogy a' Dresdától egy óratávolságra a' Recknitz halmon elesett Generális Moreau' emlékezetére ugyan azon helyre tétetett emlékezetkövet felszenteltette ahoz illő fényes katona pompával és nagy ágyuztatással. Ezen a' helyen 1813 ban Aug. 27-dikén a' tsata' napján történt, hogy egy Frantzia, batalion ágyúgolyóbis, ezen nevezetes embernek, éppen azon szempillantásban, midőn ezen dombrol a' verekedés folyását, gyalog, néző tsóvel megsemlélvén, onnét a' nem messze álló Orosz Császárhoz vissza menni akart volna, a' két lábait össze rontatta, mellyek mingyár azután egyszomszéd faluban elvágattatván, 's ugyanakkor az armáda onnét hátrálni kezdvén, valami takaró alatt ott maradtak, 's tsak néhány hetek múlva megtaláltatván mostan egy vederbe záratattak, 's a' feljebb említett emlékezetkö alá, kőfal közzé letétettek.